

Warszawa, dnia 26 czerwca 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Ewa SOWIŃSKA

ul. Śniadeckich 10, 00 656 Warszawa
tel. (022) 696 55 44 fax. (0 22) 629 60 79

ZBIA/500/4A-A/2008/ESn

Pan
Cezary Grabarczyk
Minister Infrastruktury
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W dniu 26 października 2007 r. zwróciłam się w wystąpieniu generalnym do Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dotyczącej niehonorowania przez konduktorów i kontrolerów ulg przewozowych przysługujących polskim dzieciom i młodzieży szkolnej na podstawie posiadanej legitymacji szkolnej.

Z udzielonej informacji zwrotnej wynikało, że nie jest stosownie rozwiązany problem dotyczący tych dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, które nie uczęszczają do szkół polskich, posiadają jedynie inną legitymację niż określona w *rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 marca 2005 r. w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności (Dz. U. z 2005r. Nr 58, poz. 504 z późn. zm.)*, czyli nie podlegają uregulowaniom zawartym w *rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 października 2002 r. w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. 2002 r., Nr 179, poz. 1495 z późn. zm.)*.

Zarówno wystąpienie, jak i odpowiedź Ministra Edukacji Narodowej (w załączeniu) zostały podane do wiadomości ówczesnemu Ministrowi Transportu.

Szanowny Panie Ministrze, w związku z powyższym zwracam się z zapytaniem, czy w omawianej sprawie były podjęte działania? Jeśli nie, na mocy art. 10 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2000 r., Nr 6, poz. 69) zwracam się z uprzejmą prośbą o:

- ✓ wprowadzenie takich uregulowań w ww. rozporządzeniu, które umożliwią wszystkim dzieciom obywateli polskich przebywających czasowo za granicą korzystanie z ulg przewozowych w chwili przebywania na terenie Polski
- ✓ informację w sprawie podjętych działań.

Z wyrazami szacunku.
S. Fortuńska

Biuro Rzecznika Praw Dziecka
WPŁYNEŁO
30.07.2008/7683
Ilość załączników
Podpis
Dekretacja

MINISTER INFRASTRUKTURY

MB 4t - 024 - 23 / 08

Warszawa, dnia 2 lipca 2008 r.

K. Czap
Ev. Wysł. Gov. o warunkach przejazdu

Rzecznik Praw Dziecka

ul. Śniadeckich 10
00-656 Warszawa

Odpowiadając na wystąpienie Rzecznika Praw Dziecka z dnia 26 czerwca 2008 r. znak ZBIA/500/41-1/2008/ESn, w sprawie nie honorowania przez przewoźników prawa dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą do ulgowych przejazdów koleją, uprzejmie informuję, co następuje.

Uprawnienia do ulg określone w *ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1440 z późn. zm.)* zostały przyznane tylko niektórym, najslabszym ekonomicznie kategoriom osób posiadającym obywatelstwo polskie albo przebywającym na stałe na terytorium Polski, w ramach prowadzonej przez Państwo polityki społecznej.

Uprawnienia ustawowe są realizowane wyłącznie na podstawie dokumentów polskich, wyszczególnionych w *rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 października 2002 r. w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. Nr 179, poz. 1495 z późn. zm.)*, w tym na podstawie legitymacji szkolnych i studenckich wydawanych przez polskie szkoły i uczelnie, albo na podstawie legitymacji ISIC ale będących wyłącznie w posiadaniu obywateli polskich studiujących za granicą.

Pomimo, że legitymacja ISIC z napisem STUDENT jest wydawana na całym świecie osobom powyżej 12 roku życia, a więc nie tylko studentom, w polskich warunkach prawnych na jej podstawie nie mogą korzystać z ulg uczniowie – Polacy uczący się za granicą. Wynika to z faktu, iż ulgi ustawowe tej grupie uprawnionych zostały przyznane w ograniczonym zakresie tj. tylko dzieciom i młodzieży szkolnej uczęszczającej do szkół publicznych lub niepublicznych, ale o uprawnieniach szkół publicznych (art. 4 ust. 4 pkt 2 ustawy). Oznacza to, że od 1 stycznia 1993 r. tj. od wejścia w życie powołanej na wstępie ustawy nawet uczniowie posiadający obywatelstwo polskie, ale uczęszczający do szkół zagranicznych z siedzibą w Polsce oraz uczniowie uczęszczający do szkół niepublicznych nie posiadają uprawnień do ulg przy przejazdach na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

W świetle powyższego uczniowie będący Polakami, ale uczący się za granicą i nie posiadający polskiego dokumentu uprawniającego do ulgi, nie mogą korzystać z ulg ustawowych przy przejazdach transportem kolejowym i autobusowym na terytorium Polski.

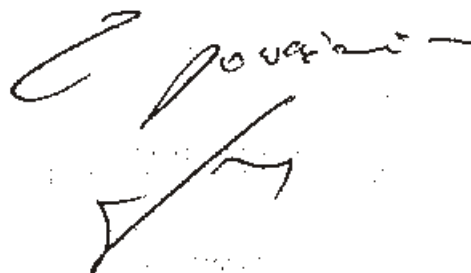
Na przestrzeni obowiązywania powołanej ustawy żaden kolejny minister właściwy do spraw oświaty nie zaproponował ani zmiany ustawy w przedmiocie osób uprawnionych do ulg, ani nie wskazał innych dokumentów mogących poświadczać prawo do korzystania z ulg poza tymi, które określał w swoich rozporządzeniach, a ostatnio w *rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 marca 2005 r. w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności (Dz. U. Nr 58, poz. 504 z późn. zm.)*.

Minister właściwy do spraw transportu nie jest właściwym do wnioskowania zmiany ustawy ani w zakresie grup uprawnionych do ulg, ani w zakresie samych ulg, gdyż odpowiada jedynie za jej prawidłową realizację przez przewoźników. Generalnie również nie określa on wzorów dokumentów poświadczających prawo do korzystania z ulg ustawowych, a w swoim rozporządzeniu wskazuje jedynie rodzaje dokumentów, podstawowo służących do innych celów, które spełniają warunki niezbędne do poświadczenia prawa osoby uprawnionej do korzystania z ulgi na ich podstawie.

Wobec powyższego Minister Infrastruktury może dokonać zmiany własnego rozporządzenia, ale w granicach określonych delegacją ustawową i po wskazaniu adekwatnego do potrzeb rodzaju dokumentu przez właściwego w sprawie ministra, a nie określać samodzielnie taki dokument z własnej inicjatywy, zwłaszcza, że zgodnie z § 6 ust. 1 powołanego rozporządzenia z dnia 25 października 2002 r. jest ono wydawane w porozumieniu m.in. z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania.

Wobec powyższego, uprzejmie informuję, iż ewentualna inicjatywa dla uregulowania zgłoszonego przez Panią Rzecznik problemu może być podjęta przez ministra właściwego do spraw oświaty w zakresie:

- określenia kategorii uczniów uprawnionych do ulg, odpowiednio do obowiązujących uregulowań prawnych i warunków organizacyjnych pobierania nauki przez młodzież szkolną oraz odpowiednich dokumentów poświadczających pobieranie nauki z jednoczesnym poświadczaniem przez nie prawa do korzystania z ustawowych ulg przejazdowych,
- uzyskania akceptacji ministra właściwego do spraw finansów publicznych dla pokrycia z budżetu państwa skutków finansowych przewoźnikom z tytułu utraconych przychodów w wyniku stosowania ustawowych ulg przejazdowych dla zwiększonej grupy uprawnionych.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'C. P. ...' followed by a stylized flourish.